

Dyslexieprotocol Metameer 2022-2026

Eigenaar document: Joyce Janssen

Datum opgemaakt, december 2022, versie: 1

Volgnummer	304	
Datum behandeling DO	n.v.t.	
Datum naar MR	n.v.t.	
Communicatie naar ouders/leerlingen	n.v.t	Door:
Communicatie naar personeel	SharePoint	Door: Joke
Datum ingang	heden	

Inhoud

Inleiding	3
Wat is dyslexie?	3
Definitie	3
Leren lezen	3
Ernstige Dyslexie (ED) en het protocol ED	3
Diagnose dyslexie op Metameer	4
Compenseren naast remediëren	4
Procedure voor leerlingen met vastgestelde dyslexie	4
Informereren ouders	4
Ondersteunende leermiddelen	4
Ondersteuning en screening bij vermoeden van dyslexie	7
Screening dyslexie	8
Protocol	9
Literatuurlijst	10
Bijlage 1. Ondersteuningskaart bij lees- en spellingsproblemen	11
Bijlage 2 Brief boeken	12
Bijlage 3 Brief begeleiding dyslexie	14
Bijlage 4 Format regel- en spellingskaart	15

Inleiding

Van de vastgestelde leerproblemen onder leerlingen in het voortgezet onderwijs, is dyslexie verreweg de meest voorkomende diagnose. Op Metameer zijn er veel leerlingen met een dyslexieverklaring. Tijdens de schoolloopbaan in het voortgezet onderwijs (VO) kunnen er nog leerlingen bij komen die last hebben van ernstige lees- en spellingsproblemen en van wie het vermoeden bestaat dat er sprake zou kunnen zijn van dyslexie.

In dit protocol wordt beschreven hoe we bij Metameer omgaan met leerlingen met een diagnose dyslexie, welke begeleiding en faciliteiten wij bieden en hoe we handelen bij het vermoeden van dyslexie. We volgen hierin voor een groot deel het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs van Masterplan Dyslexie, herziene versie 2013¹.

Wat is dyslexie?

Om dyslectische leerlingen goed te begeleiden en hun problemen te begrijpen, is het belangrijk dat we weten wat de stoornis dyslexie inhoudt en wat de mogelijke gevolgen ervan zijn voor de leerling. Zonder voldoende kennis van zaken kan er geen adequate begeleiding worden opgezet.

Definitie

De definitie van de leesstoornis dyslexie luidt “Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking” (SDN, 2016).

Leren lezen

Meestal komen lees- en spellingsproblemen in de onderbouw van de basisschoolperiode aan het licht. Leerlingen hebben moeite met het automatiseren van klanken en/of spellingsregels, waarna extra ondersteuning en oefenmateriaal wordt aangeboden. Wanneer de problemen ernstig zijn en blijven bestaan, start een basisschool met het aanleggen van een leerlingdossier. Dit wordt gedaan omdat de vorderingen van de leerlingen te monitoren en tevens te kunnen zien of er sprake zou kunnen zijn van dyslexie. Om te kunnen zeggen of er inderdaad sprake is van dyslexie, moet onderzoek gedaan zijn door een orthopedagoog of psycholoog die gekwalificeerd is voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek. Daarbij beschikt deze over specialistische kennis op het gebied van leerstoornissen en onderwijsbelemmeringen die daarmee samen kunnen gaan. De onderzoeker kan vervolgens concluderen dat er sprake is van dyslexie en vervolgens een dyslexieverklaring afgeven.

Ernstige Dyslexie (ED) en het protocol ED

Als er sprake is van ernstige lees- en eventuele spellingproblematiek en een kind is niet ouder dan 12 jaar, kan een leerling in aanmerking komen voor specialistische (vergoede) zorg. Dit bestaat uit een vergoed dyslexieonderzoek en indien geïndiceerd, een dyslexiebehandeling. Om ernstige dyslexie vast te stellen moeten de leesproblemen zeer ernstig zijn of de lees- en spellingsproblemen ernstig. Daarnaast moeten de problemen hardnekkig zijn. Dit moet blijken uit het leerlingdossier dat door de basisschool wordt ingevuld. In het dyslexieonderzoek wordt het lees- en spellingsniveau ook onderzocht. Daarnaast moet er sprake zijn van een dyslexie typerend cognitief profiel en indien er geen andere bijkomende problemen zijn aangetoond, kan de diagnose ernstige dyslexie worden gesteld. Binnen de vergoede dyslexiezorg wordt het Protocol Dyslexie Diagnostiek & Behandeling 3.0 (PDD&B), origineel van Blomert (2006) aangehouden².

Meer informatie over wat dyslexie is en hoe dit wordt vastgesteld, kan worden gevonden in hoofdstuk 3 van het protocol dyslexie voortgezet onderwijs³.

¹ <https://www.kpcgroep.nl/media/1117/protocol-dyslexie-voortgezet-onderwijs.pdf>

² Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 3.0

³ <https://www.kpcgroep.nl/media/1117/protocol-dyslexie-voortgezet-onderwijs.pdf>

Diagnose dyslexie op Metameer

Compenseren naast remediëren

In de basisschoolperiode is vaak veel tijd gestoken in remediëren, ofwel het “herstellen” van de lees- en/of spellingsachterstanden. Tijdens de lessen, bij extra huiswerk en/of bij de dyslexiebehandeling is hier volop aandacht voor geweest. In het voortgezet onderwijs is het heel belangrijk om dit behaalde niveau te behouden en de achterstand ten opzichte van medeleerlingen niet opnieuw te laten oplopen. Aan de andere kant is er vaak ook een plafondniveau bereikt als het gaat om bijvoorbeeld het technisch leesniveau en -tempo. Daarom wordt in het voortgezet onderwijs het compenseren belangrijk. Hiermee leert de leerling lees- en leerstrategieën die hem helpen om minder last te hebben van de beperkingen die hij heeft vanwege een lager lees- en/of spellingsniveau.

Procedure voor leerlingen met vastgestelde dyslexie

Wanneer bij een leerling na psychologisch onderzoek dyslexie is vastgesteld door een daartoe bevoegde psycholoog of orthopedagoog, hebben we als school de opgestelde dyslexieverklaring nodig om de faciliteiten te kunnen verlenen. Ouders dienen de dyslexieverklaring bij Metameer aan te leveren. Vervolgens wordt deze verklaring aan het leerlingdossier toegevoegd en komt de leerling via het ondersteuningsteam op de faciliteitenlijst⁴ te staan. De mentor informeert docenten van de leerling over de faciliteiten waarvan de leerling gebruik mag maken en volgt de uitvoering hiervan gedurende het schooljaar.

Informeren ouders

Voorafgaand aan de start van het nieuwe schooljaar ontvangen ouders een brief met informatie over de start van de begeleiding dyslexie en een brief over de mogelijkheid van gesproken lesboeken van leerjaar één via Dedicon. De opzet van deze brieven zijn te vinden in de bijlagen van dit protocol.

Ondersteunende leermiddelen

Voorgelezen lesboeken

Van veel lesmethodes zijn voorgelezen versies beschikbaar. Soms wordt het lesboek digitaal aangeboden en zit er een voorleesfunctie in de methode zelf. Van sommige lesmethodes gebruiken we papieren lesboeken, maar daarvan is vaak wel een voorgelezen variant beschikbaar. Deze wordt aangeboden via www.dedicon.nl. Na registratie op deze website en het uploaden van de dyslexieverklaring kunnen ouders luisterboeken bestellen. De kosten hiervan moeten door ouders worden betaald en kunnen daarna worden gedeclareerd via de administratie van Metameer door de factuur te overleggen.

Voorgelezen leesboeken

Voor de ontwikkeling van de leesvaardigheid van leerlingen wordt verwacht dat zij leesboeken lezen. Dit geldt voor de vakken Nederlands, Engels en indien van toepassing ook voor Duits en Frans. Hiervan zijn vaak ook luisterboeken beschikbaar. Hiervoor kun je onder andere gebruik maken van www.onlinebibliotheek.nl of www.passendlezen.nl.

Faciliteiten

Daarnaast mag een leerling met een dyslexieverklaring gedurende de gehele schoolloopbaan gebruik maken van een aantal faciliteiten. Deze faciliteiten zorgen dat de belemmeringen die ontstaan door het lager lees- en/of spellingsniveau, niet onnodig van invloed zijn op de leerresultaten. De faciliteiten voor leerlingen in het examenjaar komen overeen met de landelijke richtlijnen van de wetgeving over Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte⁵.

⁴ De faciliteitenlijst is voor alle docenten te vinden via *It's Learning > mediawijsheden > bronnen > ondersteuning dyslectische leerlingen*.

⁵ <https://www.examenblad.nl/wetgeving-over/2022?horizon=vj9fkpz3p3qi&relvar=n57®ime=hfregts>

Verlenging van de toetstijd	<p>Locatie Stevensbeek (één lesuur is 50 minuten)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij een toets van 50 minuten krijgt een leerling 15 minuten extra tijd. • Bij een toets van 100 minuten krijgt een leerling 30 minuten extra tijd. <p>Locatie Boxmeer (één lesuur is 40 minuten)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij een toets van 40 minuten krijgt een leerling 10 minuten extra tijd. • Bij een toets van 80 minuten krijgt een leerling 20 minuten extra tijd. <p>We bieden de leerling altijd verlenging van de toetstijd aan, ook bij toetsen die niet in de toetsweken worden afgenomen. Voor K-toetsen geldt dan een extra tijd van 10 minuten, bij een M-toets krijgt een leerling 15 minuten extra toetstijd.</p> <p>Centraal examen: recht op maximaal 30 minuten toetsverlenging</p>
Auditieve ondersteuning	<p>Auditieve ondersteuning gebeurt door middel van de tekst-naar-spraak functie in de iPad van leerlingen. De leerling gebruikt tijdens de toets een lockdownbrowser om zo te zorgen dat hij geen andere functies van de iPad kan gebruiken. De toets wordt op papier gemaakt.</p> <p>Bij het eindexamen wordt er momenteel nog gebruik gemaakt van cd-roms aangeleverd door het CEVO, met daarop de gesproken versie van de toets. Naar alle waarschijnlijkheid wordt dit veranderd naar een ingesproken PDF-document. Vmbo basis- en kaderleerlingen maken de examens allemaal digitaal. De voorleesfunctie zit in het examen verwerkt.</p>
Spelling niet fout tellen wanneer dit niet specifiek getoetst wordt	Geldt voor zowel de talen als de andere vakken, tot en met het examen.
Spelling niet fout tellen wanneer fonetisch geschreven wordt / Communicatief nakijken	Als spelling getoetst wordt, worden fonetisch juist geschreven woorden niet fout geteld. Dit geldt in de onderbouw, niet in de bovenbouw. Docenten onderbouw informeren de leerlingen over de overgang van onder naar bovenbouw.
Regel- en spellingskaarten ⁶	<ul style="list-style-type: none"> • Regel- en spellingskaarten mogen in de onderbouw tijdens de les en toetsen worden gebruikt. • In de bovenbouw mogen ze tijdens de les worden gebruikt, niet bij toetsen. • Regel- en spellingskaarten zijn bij voorkeur geplastificeerde kaarten die voor de toets gecontroleerd kunnen worden door de surveillant. <p><i>De leerlingen krijgen tijdens de dyslexietraining de mogelijkheid om deze spellingskaart te maken. Samen met de begeleider gaan ze kijken welke spellingsregels er op de kaart komen te staan. Het format voor deze kaart is te vinden in de bijlage.</i></p>
Laptop / tekstverwerker	Mag door leerlingen worden gebruikt, als ze dyslexie hebben of wanneer dit in hun deskundigenverklaring staat. De laptop kan worden gebruikt voor aantekeningen, huiswerk en spellingscontrole. Voor het gebruik van typen tijdens het examen, dienen er tijdig afspraken gemaakt te worden met het examensecretariaat.

Begeleiding voor leerlingen met dyslexie

Leerlingen met dyslexie krijgen bij de overgang naar het voortgezet onderwijs met nieuwe uitdagingen te maken. In de brugklas moet de uitspraak, schrijfwijze en betekenis van Engelse, Duitse en Franse woorden geleerd worden en ook de grammatica dient te worden onthouden. Ook neemt de

⁶ Het format voor de regel- en spellingskaart is te vinden in de bijlage van dit protocol.

hoeveelheid huiswerk toe, waarmee ook de leeshoeveelheid toeneemt. Het is daarom van belang dat leerlingen met dyslexie een passende strategie leren waarmee zij gedurende hun schoolcarrière kunnen werken om schoolsucces te behalen. Op Metameer wordt de dyslexiebegeleiding vorm gegeven met behulp van de methode DyslexieSleutels (Rolak, 2012). Deze methode beoogt de zelfredzaamheid van leerlingen met dyslexie te vergroten. Door verschillende praktische opdrachten uit te voeren in een groepsverband waarin leerlingen ervaringen met elkaar kunnen delen, worden sterke kanten ontdekt en leer-/leesstrategieën eigen gemaakt. De brugklasleerlingen met dyslexie krijgen wekelijks begeleiding gedurende één lesuur, in groepjes van 3 of 4 leerlingen uit hetzelfde leerjaar, meestal vanaf de 4e week van het schooljaar tot aan de kerstvakantie. Dit geldt alleen voor leerlingen waarbij vanuit de basisschool bekend is dat er sprake is van dyslexie. Voor leerlingen die hun diagnose pas later krijgen, is er geen vastgestelde begeleiding. Voor hen wordt op maat gekeken naar wat noodzakelijk is. Het gebruik van faciliteiten wordt in elk geval toegelicht.

Psycho-educatie

In de begeleiding wordt er aandacht besteed aan psycho-educatie. Psycho-educatie gaat over de erkenning, het begrip en acceptatie van de dyslexie. Dyslexie wordt hierbij vanuit verschillende invalshoeken bekeken, waarna uiteindelijk geleerd wordt welke sterke kanten een leerling heeft en hoe hij deze kan inzetten tijdens het leren. Leerlingen ontwikkelen hierbij vertrouwen in hun eigen kunnen en gaan zien dat ze eigenlijk over heel veel talenten beschikken. Daarnaast wordt er door het werken in groepjes de mogelijkheid gecreëerd voor leerlingen om ervaringen op het gebied van dyslexie uit te wisselen. Het kan voor leerlingen prettig zijn om te ervaren dat zij niet alleen zijn in deze situatie. Ook wordt het cognitief model geïntroduceerd. Dit model helpt leerlingen om te gaan met dyslexie door een (lastige) situatie te nemen en stil te staan bij de relatie tussen gedachte, het gevoel en het gedrag. Door bewust hierover na te denken en onderscheid te maken tussen helpende en niet-helpende gedachten, worden leerlingen zich ervan bewust hoe ze omgaan met lastige situaties en hoe het denken daarop van invloed kan zijn.

Leren leren

De psycho-educatie vormt de basis voor de rest van de lessen; gedurende het hele traject wordt er stilgestaan bij de sterke kanten van een leerling. Het leren-leren maakt daarna zijn intreden. Dit gebeurt middels het trechterlezen. Ook worden er andere leerstrategieën aangeboden.

Het trechterlezen kan gezien worden als een leer-leesstrategie. Veelal wordt studerend lezen aangeleerd door een tekst tweemaal gelezen, de belangrijkste delen te markeren, een samenvatting te maken waarna er 'gestampt' kan worden. Bij het trechterlezen wordt deze volgorde niet gehanteerd. Bij het trechterlezen wordt er als eerst stilgestaan bij de leerdoelen van een vak, hoofdstuk of paragraaf. In de meeste schoolboeken en tijdens de meeste instructies, wordt er aandacht besteed aan het leerdoel (of lesdoel). Ook de titel van een hoofdstuk kan helpend zijn om een leerdoel te formuleren. Het leerdoel is het startpunt van het trechterlezen. Nadat de leerdoelen zijn geformuleerd, worden er leervragen bij de leerdoelen gesteld. Een leerdoel met leervraag zou bijvoorbeeld kunnen zijn: 'Aan het eind van de les weet ik welke soorten landschappen er zijn in Afrika'. Een passende leervraag hierbij is: 'Welke landschappen zijn er in Afrika?'. De leerdoelen en leervragen worden uitgeschreven in een tabel of overzichtsmindmap. Vervolgens wordt middels het zoekend lezen, gezocht naar antwoorden op de leervragen. De antwoorden worden gemarkeerd en in de overzichtsmindmap (of in de tabel) geschreven, waardoor uiteindelijk een detailmindmap ontstaat. De detailmindmap (of in tabelvorm) bevat alle leerdoelen, de leervragen en daarbij behorende antwoorden en vormt hiermee de basis voor het verdere leren.

Ook wordt stil gestaan bij het leren van Engels en andere talen, met name belangrijke onderdelen uit de spelling en handige tips die kunnen helpen bij het leren van woordjes. Dit wordt kort behandeld, omdat hier uiteraard tijdens het vaklessen ook aandacht aan wordt besteed.

Faciliteiten, compenserende leermiddelen en het maken van toetsen

Tijdens de begeleiding wordt er samen met de leerlingen stil gestaan bij de faciliteiten die Metameer aanbiedt. Samen met de begeleider wordt er gekeken welke faciliteiten voor de leerling zouden kunnen werken met daarbij een korte instructie over hoe dit werkt, onder andere door te oefenen met de voorleesfunctie op de iPad.

Ook wordt er tijdens de begeleiding stil gestaan bij het maken van toetsen. Er wordt besproken hoe een leerling ontspannen een toets in kan gaan. Er wordt hierbij wederom stilgestaan bij de sterke kanten van een leerling en hoe deze kunnen worden ingezet bij het maken van toetsen.

Ondersteuning tijdens schoolloopbaan

Na afloop van de begeleiding zijn de meeste leerlingen met dyslexie voldoende toegerust om met behulp van faciliteiten en compenserende leermiddelen resultaten te behalen die passen bij hun talenten en inzet, zonder hierbij onnodig gehinderd te worden door hun dyslexie. Toch komt het soms voor dat een leerling leerachterstanden laat zien, niet goed weet hoe hij moet leren of op een andere manier vastloopt. De mentor is hierbij degene die signalen ontvangt vanuit bijvoorbeeld gesprekken met de leerling en/of ouders, vanuit docenten of achterblijvende leerresultaten. De mentor bespreekt met de leerling, ouders, betrokken docenten en de leerlingcoördinator wat nodig is om weer bij te komen. Dit kan extra uitleg zijn, een gesprek met de docent of specifiek oefenmateriaal. Wanneer dit onvoldoende werkt of iets anders nodig is, neemt de mentor contact op met het ondersteuningsteam. Vanuit daar wordt er gekeken of/en welke extra ondersteuning nodig is. Voor meer informatie over ondersteuning op Metameer, zie het Schoolondersteuningsprofiel op de website www.metameer.nl.

Ondersteuning en screening bij vermoeden van dyslexie

Leerlingen worden intensief gevolgd in het basisonderwijs als het gaat om lees- en spellingsproblemen en vermoedens van dyslexie. Wanneer er signalen zijn dat er vertraging is of problemen zijn in deze ontwikkeling, moeten scholen extra ondersteuning bieden. Wanneer de signalen ernstig blijven wordt (vergoed) dyslexieonderzoek gedaan. De kinderen bij wie ernstige dyslexie (ED) wordt vastgesteld, komen daarna in aanmerking voor vergoede behandeling. Door het leesproces van alle leerlingen nauwlettend te volgen en door de afspraken hierover tussen de basisscholen en de jeugdhulp (die verantwoordelijk zijn voor de verwijzing naar vergoede zorg), is het "missen" van een leerling met ernstige dyslexie vrijwel onmogelijk. De kans is dus erg klein dat ED in het VO nog naar boven komt. Onderzoek hiernaar wordt daarom slechts vergoed tot een leeftijd van 12 jaar.

Wel kan er sprake zijn van (lichtere) leesproblemen, spellingsproblemen of andere oorzaken voor de ervaren moeilijkheden in leren. Het is dan belangrijk om breed te kijken naar de hulpvraag, mogelijke oorzaken en oplossingen en niet te snel te focussen op dyslexie. Wanneer de mentor en/of vakdocenten lees- en spellingsproblemen signaleren is het belangrijk dat zij deze verder inventariseren en in afstemming met het ondersteuningsteam bekijken wat de verdere stappen zijn. Hierbij geldt het volgende proces:

Screening dyslexie

Als er na een periode van intensieve ondersteuning en oefening nog steeds lees- en spellingsachterstanden zijn, wordt de leerling gemeld bij de orthopedagoog. De orthopedagoog bekijkt de ingezette ondersteuning en doet een dossieranalyse. Wanneer ook dan aanleiding is om aan dyslexie te denken, wordt (na toestemming van ouders) een screening uitgevoerd naar dyslexie.

(Eerste) meting:

- Afname van technisch leestests (EMT, Klepel, AVI)
- Afname van spellingstest (Wonderlijke Weer, IDS-2 Spellen)
- Afname van test die benoemsnelheid meet (Continu Benoemen & Woorden Lezen)

Als er forse leerachterstanden blijken en eerder (op de basisschool) al remediëring heeft plaatsgevonden, geeft de orthopedagoog het advies om dyslexieonderzoek te laten uitvoeren. Een dyslexieonderzoek kan worden uitgevoerd bij een onderzoeksbureau in de regio. De kosten voor dit onderzoek zijn voor ouders. Er is geen vergoeding voor dyslexieonderzoek bij leerlingen ouder dan 12 jaar.

Indien na de eerste meting leerachterstanden blijken, maar eerder nog geen remediëring heeft plaatsgevonden, wordt deze in afstemming met ouders ingezet voor een periode van minimaal 4

maanden. Na deze periode worden de resultaten geëvalueerd en wordt opnieuw een meting uitgevoerd, waarin dezelfde onderzoeksmiddelen worden afgenomen.

Wanneer uit de resultaten van de tweede meting en de resultaten van de uitgevoerde ondersteuning blijkt dat er ondanks alle inspanning onvoldoende vooruitgang heeft plaatsgevonden, wordt een dyslexieonderzoek geadviseerd.

Vanaf dit advies mag de leerling tijdelijk gebruik maken van de faciliteiten voor dyslexie, om de tijd tot de uitvoering van het onderzoek te overbruggen. Wanneer bij dit dyslexieonderzoek inderdaad dyslexie wordt vastgesteld, dienen ouders de dyslexieverklaring in bij school (via de mentor of rechtstreeks bij de leerlingadministratie). Zie de [procedure voor leerlingen met dyslexie](#).

Wanneer tijdens het onderzoek geen dyslexie wordt vastgesteld, kan de leerling niet langer meer gebruik maken van de faciliteiten. De ouders wordt geadviseerd om samen met de mentor en het ondersteuningsteam te kijken naar de adviezen uit het uitgevoerde onderzoek en de verdere ondersteuning op school.

Protocol

Dit dyslexieprotocol wordt elke vier jaar geëvalueerd en bijgesteld door de orthopedagogen, in afstemming met en met bijdragen van de ondersteuningscoördinatoren, de begeleiders dyslexie, de examencoördinatoren en wordt daarna ter instemming voorgelegd aan het DO en de MR.

Dit protocol wordt jaarlijks door het ondersteuningsteam onder de aandacht gebracht bij mentoren, coördinatoren en teamleiders om het document levend en actueel te houden.

Dit protocol staat op SharePoint en op de website.

Literatuurlijst

SDN, De Jong, P. F., De Bree, E. H., Henneman, K., Kleijnen, R., Loykens, E. H. M., Rolak, M., Struiksma, A. J. C, Verhoeven, L., & Wijnen, F. N. K. (2016). Dyslexie: diagnostiek en behandeling. Brochure van de Stichting Dyslexie Nederland.

KPC groep (2022) Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs van:
<https://www.kpcgroep.nl/media/1117/protocol-dyslexie-voortgezet-onderwijs.pdf>

Expertisecentrum Dyslexie (2022) van: <https://www.expertisecentrum-dyslexie.nl/wat-is-dyslexie>

L. Blomert, L. (2006). Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling. (Cognitieve Neurowetenschap, Faculteit Psychologie, Universiteit Maastricht.

Nationaal Referentiecentrum Dyslexie (2013), Protocol dyslexie diagnostiek en behandeling 2.0.

Bijlage 1. Ondersteuningskaart bij lees- en spellingsproblemen

Naam aanmelder (mentor):

Datum:

Naam leerling:

Klas:

Analyse	
Wat valt er op bij deze leerling bij de talen (Nederlands, Duits, Engels, Frans)? Vraag de docent(en) om aanvullingen.	
<ul style="list-style-type: none">• Decoderen (fouten bij het hardop voorlezen)	
<ul style="list-style-type: none">• Woordbeeld	
<ul style="list-style-type: none">• Veel herhalende (hardnekkige) spelfouten)	
<ul style="list-style-type: none">• Traag lees-/werktempo	
Is er sprake van een grote discrepantie tussen de taalvakken en de exacte vakken?	
Waren er lees- en spellingsproblemen op de basisschool (bekijk in SOM het OKR en de toetsen, waren hier E of V- scores? Vraag ook de leerling en ouders.	
Waarom ontstaat nu een hulpvraag?	
Wat is het doel voor de ondersteuning van deze leerling? Wat kan de leerling na deze periode van extra oefening en ondersteuning? Wanneer ben je tevreden en hoe weet je dat?	

Besprek de ondersteuningskaart met de betrokken cognitief ondersteuner of ondersteuningsdocent
Voeg het ingevulde formulier toe aan SOM.

Bijlage 2 Brief boeken

Aan de ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen in leerjaar 1 met een dyslexie verklaring

Datum :

Betreft : ingesproken boeken

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Uw zoon of dochter is bij ons aangemeld en heeft een dyslexie verklaring. In deze brief vindt u informatie over de aanvraag van ingesproken boeken.

Een aantal vragen wordt besproken:

Heeft mijn kind ingesproken boeken nodig?

Deze vraag kunt u alleen samen met uw kind beantwoorden. Wanneer uw kind op de basisschool al gebruik gemaakt heeft van ingesproken materiaal en dit prettig vond, dan ligt het voor de hand dat u ingesproken boeken bestelt. Soms is het echter zo dat dit op de basisschool niet aangeboden is. Dit betekent dan niet automatisch dat uw kind geen voordeel zou kunnen hebben bij het gebruik van ingesproken boeken. Het is dan moeilijk om te bepalen of u kind hier baat bij heeft. De keuze om dit al of niet te doen ligt bij u en uw kind. Tegenwoordig zijn de meeste lesmethodes voorzien van een online-aanbod inclusief gesproken materiaal.

Welke boeken moet ik bestellen?

Ook dit is per kind anders. Wanneer uw kind al eerder gebruik gemaakt heeft van ingesproken materiaal, weet hoe dit werkt en hier voordeel van heeft ondervonden, dan is het verstandig alle boeken die bij Dedicon beschikbaar zijn met veel tekst ingesproken te bestellen. Wanneer uw kind nooit eerder gebruik gemaakt heeft van ingesproken boeken is het, wanneer u denkt dat uw kind dit nodig zou kunnen hebben, beter om te beginnen met een paar ingesproken boeken. Wij adviseren u dan voor de vakken mens en maatschappij of mens en natuur ingesproken boeken aan te schaffen, omdat deze vaak langere teksten bevatten. Mocht u merken dat uw kind hiervan veel profijt heeft, dan kunt u in een later stadium ook de andere boeken ingesproken bestellen. Het is af te raden de boeken voor het vak wiskunde te bestellen omdat deze boeken, vanwege grafieken en tekeningen, lastig te volgen zijn.

Hoe moet ik ingesproken boeken bestellen?

Wanneer u ingesproken boeken wilt bestellen, kunt u op de site van Dedicon precies vinden hoe u dit moet doen. Dedicon vindt u op de volgende site: <http://educatief.dedicon.nl/>. U moet bij de eerste aanvraag van ingesproken boeken een kopie van de dyslexie verklaring van uw zoon of dochter opsturen. Voor het bestellen van ingesproken boeken, heeft u het ISBN-nummer van het lesboek nodig. Deze is te vinden op de boekenlijst van Iddink. Ingesproken boeken worden gebruikt naast de reguliere boeken. Het is dus nodig dat u ook deze boeken bestelt. Let op: niet alle boeken zijn via Dedicon beschikbaar.

Hoe kunnen de ingesproken boeken beluisterd worden?

Voor het afspelen van de ingesproken boeken op de iPad kan de gratis app LEX gebruikt worden. De geluidsbestanden kunnen, na bestelling, gedownload worden. Voor meer informatie over deze app kunt u kijken op de volgende websites: <http://www.dedicon.nl/maak-kennis-met-lex> en <https://itunes.apple.com/nl/app/lex/id965785323?mt=8>

Wie betaalt de ingesproken boeken?

Ingesproken boeken worden, net als de gewone boeken, door school betaald. Wij vinden het belangrijk dat

uw kind de ondersteuning krijgt die het nodig heeft. Wel vragen we u, in verband met de kosten, kritisch te kijken naar wat uw kind nodig heeft.

Wanneer u de boeken besteld heeft, moet u deze in eerste instantie zelf betalen. Wanneer u de rekening, met daarop uw eigen IBAN-nummer naar school stuurt, zal dit bedrag door school overgemaakt worden naar uw rekening.

Ingesproken werkboeken kunnen wel besteld worden, maar worden door de school niet vergoed.

Wanneer u ervoor gekozen heeft in het begin van het jaar slechts een paar boeken te bestellen en uw kind vindt dit prettig en u wilt alle boeken met veel tekst bestellen, dan kunt u ook voor deze boeken de rekening weer indienen bij school.

Bijlage 3 Brief begeleiding dyslexie

Beste ouder(s)/verzorger(s),

De brugklas en de start op het voortgezet onderwijs kan best even wennen zijn, en als je daarbij ook nog dyslexie of een taalontwikkelingsstoornis hebt, kan de uitdaging extra groot zijn. Om leerlingen hierbij te ondersteunen bieden wij hen begeleiding aan. Hierbij krijgen leerlingen wekelijks in een klein groepje onder schooltijd begeleiding. Hierin leren ze hoe ze hun kwaliteiten kunnen inzetten in het leren van woordjes, spelling, grammatica en lezen van grote teksten op een manier die bij hun past. Ook is er uitleg over de beschikbare hulpmiddelen zoals het laten voorlezen van teksten via een app op je iPad, dat je zowel bij het maken van je huiswerk als bij toetsen kunt gebruiken.

Deze begeleiding start [datum] en vindt wekelijks plaats tijdens de eerste twee periodes van het schooljaar. De begeleiding duurt 1 lesuur en wisselt van tijdstip zodat uw kind niet steeds hetzelfde lesuur mist. De lesstof van de gemiste les kan uw kind opvragen bij de betreffende docent.

[naam begeleider] zal deze begeleiding verzorgen.

Als uw kind geen gebruik wil maken van deze begeleiding, geef dit dan aan bij de mentor.

Heeft u nog vragen?

Neem dan gerust contact op met [naam contactpersoon, functie, mailadres] of telefonisch via de receptie van school.

Bijlage 4 Format regel- en spellingskaart

Spellingskaart van

Geboortedatum:

Deze regel- en spellingskaart mag onbeschadigd en onbeschreven gebruikt worden tijdens de les en bij toetsen in de onderbouw. In de bovenbouw mag deze kaart gebruikt worden tijdens de les, niet bij

*Gebruik op andere scholen is afhankelijk van het schoolreglement.
Deze kaart kan gecontroleerd worden door de surveillant.*